

TEATER [DØGDI] PRÆSENTERER
UNDERVISNINGSMATERIALET TIL

BILLES
BEKYMNING

Udviklet til danskfaget
3.-5. klassestrin

SÆRLIGT RETTET MOD LÆRINGSMÅLENE OM
FORTOLKNING, FREMSTILLING & KOMMUNIKATION

UNDERVISNINGSMATERIALET ER UDVIKLET TIL FORESTILLINGEN

BILLES BEKYMRING

- *En børneforestilling om følelserne, der får pulsen til at stige, tankerne til at svirre og alt til at føles uoverskueligt.*

AF

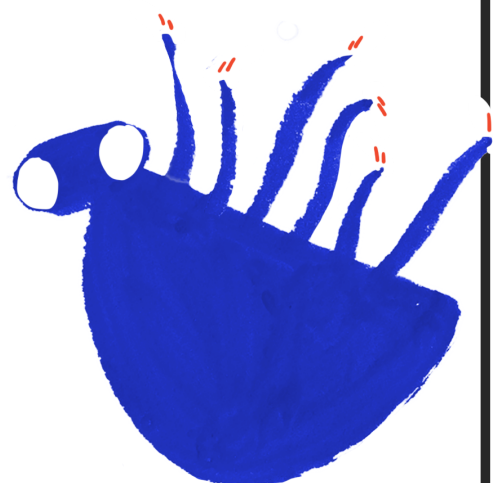
teater
[døgdi]

UNDERVISNINGSMATERIALET ER UDVIKLET AF
DRAMATURG NICLAS FRUERGAARD CHRISTENSEN

FORESTILLINGEN ER STØTTET AF

INDHOLD

- Læringsmål s. 4
- Guide til undervisningsmaterialet s. 6
- Indledende øvelser inden teaterturen s. 7
  - *Hvordan går vi egentlig i teatret?* s. 7
  - *Hilsen fra Teater [Døgdi]* s. 10
- Øvelser efter teaterturen
  - Forestillingen i kroppen s. 11
  - Impro-fortælling s. 12
  - Elevark s. 14
    - Lyn-skriv, tegn din fortæller, skriv din fortællers ord
  - Undertekst-øvelse s. 20

Kompetencemål

Velkommen til undervisningsmaterialet tilknyttet forestillingen *BILLES BEKYMRING*. Vi håber, det bliver en god, refleksionsskabende, sjov og lærerig oplevelse - både for elev og lærer!

Undervisningsmaterialet vil vi give mulighed for at udnytte det refleksionsrum, som *BILLES BEKYMRING* åbner for. Selvom øvelserne er opbygget med en taksonomisk progression, kan de anvendes uafhængigt af hinanden.

Øvelserne kan bruges henover ca. 2,5 undervisningsmoduler. Materialet er udviklet til, at mellemklassetrin kan beskæftige sig kreativt med kompetencemålene inden for *fremstilling*, *fortolkning* og *kommunikation*, som det følgende kort uddyber:

Fremstilling

Undervisningsmaterialet er udformet som en række kreative øvelser, der stimulerer elevernes fremstilling gennem skrift, lyd og billede. Gennem øvelserne vil eleven arbejde med at udvikle idéer på baggrund af andre tekster. Desuden vil eleverne på baggrund af forestillingens sprog og kommunikation arbejde med at udtrykke sig kreativt og eksperimenterende.

Fortolkning

I efterarbejdet fokuserer øvelserne på at fremme fortolkningen af almene temaer gennem en undersøgelse af BILLES BEKYMRING som æstetisk tekst. Eleverne kommer ligeledes til at arbejde med at dramatisere litteratur gennem kreativ skrivning, tegning og oplæsning. Materialet skaber et forløb, der stimulerer elevernes evne til at fortolke, vurdere og tale om den æstetiske tekst, samtidig med, at øvelserne centrerer sig om empati og trivsel i klassen, gennem fortællingens tematikker.

Kommunikation

Undervisningsmaterialets intention er at videreføre det kreative refleksionsrum, som I forhåbentligt oplever under forestillingen. Derfor vil flere af øvelserne bevæge sig inden for dramamæssige og kropslige aspekter af det kommunikative kompetencemål. Eleverne vil arbejde med kreativ dialog, bevægelse samt sproglig bevidsthed. Særligt med fokus på forestillingens fortællerkarakter arbejdes der med at påtage sig roller i samtalsituationer, samt at anvende kropssprog og stemme i oplæsning og mundtlig fremlæggelse.

Guide til materialet

Først følger et par indledende øvelser, som I kan lave som forberedelse til jeres kommende teateroplevelse. De varer omkring 20 minutter og tilbyder en god optakt til at rammesætte elevernes videre tolknings- og kommunikationsarbejde, med fokus på teatermediets æstetiske virkemidler. Måske har nogle af eleverne allerede været i teatret før - måske har I været af sted med hele klassen? Uanset hvad kan I her udveksle erfaringer, glæde jer til udflugten og tale om, hvordan man egentlig går i teatret. Samtidig har vi skrevet en lille velkomsthilsen til eleverne, som kan læses højt inden besøget.

Det efterfølgende materiale skal tilgås efter I har set BILLES BEKYMRING. Herfra arbejder I med tematikker på en levende facon, med henblik på at kvalificere elevernes indlevelsesevne og æstetiske forståelse. Som korte, individuelle opgavesæt vil der være nogle sider i undervisningsmaterialet, der er udgjort af elevark, lige til at udprinte og uddele til eleverne. Elevarkene bygger op til en videre, fælles dialog i klasserummet.

Vigtigt for dialogen i klasserummet

Vi vil gerne opfordre til, at man i klasserummet undgår at guide for meget til, at der er et *rigtigt* svar i dialogen om elevernes bekymringer. Og at man fra et lærerstandpunkt holder sig fra at være alt for velment løsningsorienteret i løbet af undervisningsmaterialet - men bare rummer elevernes svar. Bille lærer, at bekymringer er okay at have, for de er der til at passe på én - men de afbilleder ikke nødvendigvis virkeligheden. Billes bekymringer forsvinder ikke - men det skal de egentlig heller ikke. Det handler for Bille om at lære, at man er *meget mere* end sin bekymringer og angst. Giv meget gerne denne samtale rum med eleverne.

Vi håber, forestillingen og jeres videre arbejde i klassen vil facilitere rum til en vigtig, empatisk og sårbar samtale, med udgangspunkt i Bille som karakter. *Rigtig god fornøjelse!*

ØVELSER INDEN TUREN

NU SKAL VI I TEATRET!

- Hvordan gør man egentlig det?

Denne øvelse forbereder dine elever på jeres kommende teateroplevelse, ved at gøre eleverne opmærksomme på teatrets forskellige virkemidler. På den måde lærer eleverne/mindes eleverne om, hvilke virkemidler og elementer der er på spil, når der fortælles historier på en teaterscene:

Sæt jer sammen i klassen. Du skal bruge et stearin/fyrfadsllys til øvelsen, og noget at spille musik på. En computer eller telefon er rigeligt.

- Spørg ud i klassen, om eleverne ved, hvad en teaterforestilling består af. Hvis I har været i teatret sammen før, kan I bruge det som jeres anker, og ellers kan du spørge eleverne, om de selv har en teateroplevelse, de kan huske, og hvad de husker, forestillingen bestod af.
- Spørg så, hvad eleverne synes, skaber en god historie.
  - Er det en god handling? Og hvad synes de er en god handling?
  - Er det sjove karakterer? En ond skurk? At det hele er lige ved at gå galt, men ender godt til sidst? Eller noget helt helt fjerde?
- Spørg herefter, hvad forskellen er på at få læst en historie højt fra en bog og at se en film? Hvad synes de teatret mest minder om? Og hvorfor?

Øvelsen fortsætter på næste side

Nu skal du bruge stearinlyset. I det følgende skal du oplæse det samme tekststykke to gange. Teksten står nedenunder her på siden. Du må gerne oplæse teksten skiftevis uhyggeligt og mere komisk i din stemmebrug i de to versioner.

- Første gang skal I slukke alt lyset og gøre lokalet så mørkt, I kan. Kun lyset brænder i rummet - og så din computerskærm, du læser højt fra. Samtidig spiller du denne melodi som stemningsmusik (Toccata and Fugue i d-mol):

[https://www.youtube.com/watch?](https://www.youtube.com/watch?v=ho9rZjlsyYY&ab_channel=MovieMongerHZ)

[v=ho9rZjlsyYY&ab_channel=MovieMongerHZ](https://www.youtube.com/watch?v=ho9rZjlsyYY&ab_channel=MovieMongerHZ)

- Anden gang tænder I lyset igen og trækker gardinerne fra. Nu læser du teksten højt igen, men med denne musik til (Benny Hill-temaet):

https://www.youtube.com/watch?v=MK6TXMsvgQg&ab_channel=kurbiekirk

Teksten, du skal læse højt, stammer fra H.C. Andersens *Fyrtøjet* og lyder:

"Uden for byen var der muret en stor galge, rundt om stod soldaterne og mange hundrede tusinde mennesker. Kongen og dronningen sad på en dejlig trone lige over for dommeren og det hele råd af dommere.

Soldaten stod allerede oppe på stigen, men da de ville slå løkken om hans hals, sagde han, at man jo altid tillod en forbryder før han udstod sin straf, at få et uskyldigt ønske opfyldt. Han ville så gerne ryge en pipe tobak, det var jo den sidste pipe han fik i denne verden.

Det ville nu kongen ikke sige nej til, og så tog soldaten sit fyrtøj og slog ild, én, to, tre! Og dér stod alle hundene, den med øjne så store som tekopper, den med øjne som et møllehjul og den, der havde øjne så store som Rundetårn!

Eventyret fortsætter på næste side

"Hjælp mig nu, at jeg ikke bliver hængt!" sagde soldaten, og så før hundene ind på dommerne og hele rådet, tog en ved benene og en ved næsen og kastede dem mange favne op i vejret, så de faldt ned og sloges rent i stykker.

"Jeg vil ikke!" sagde kongen, men den største hund tog både ham og dronningen, og kastede dem bag efter alle de andre; da blev soldaterne forskrækkede og alle folkene råbte: "Lille soldat, du skal være vor konge og have den dejlige prinsesse!"

Så satte de soldaten i kongens karet, og alle tre hunde dansede foran og råbte "hurra!" Og drengene peb i fingrene og soldaterne præsenterede. Prinsessen kom ud af kobberslottet og blev dronning, og det kunne hun godt lide! Brylluppet varede i otte dage, og hundene sad med til bords og gjorde store øjne."

Herefter taler I om, hvad forskellen var på de to oplæsninger.

- Hvad gjorde mørket mon for stemningen? Hvordan var musikken med til at gøre de to oplevelser forskellige?
- Tal om, hvordan at det ikke kun er ord, der er med til at fortælle historien. Og at teatret både bruger lys, musik, kostumer og scenen til at fortælle historien. Når I skal af sted, kan eleverne lægge mærke til alle de ting, når de ser forestillingen.

Hvordan går man så i teatret?

Det er faktisk lidt forskelligt fra teater til teater. Men man må altid bare gerne nyde, at der står nogle søde skuespillere klar til at give jer en spændende oplevelse. Her til sidst har vi skrevet en hilsen til klassen, som læreren kan læse højt for klassen, inden I tager af sted. Det står næste side.

Kan I have en rigtig god tur!

EN HILSEN FRA TEATER [DØGDI]

Kære jer!

Vi glæder os enormt meget til at byde jer indenfor til BILLES BEKYMRING. Men måske bekymrer I jer over, hvordan man opfører sig i sådan et teater. Men bare rolig - der er ikke noget at bekymre sig over. Sådan her plejer det at foregå hos os:

Først kommer man indenfor og finder en god plads. Og så, når alle sidder klar, bliver lyset dæmpet og så er vi faktisk parat til SHOWTIME. Og så kan man bare læne sig tilbage og slappe af. Man må gerne grine, hvis der er noget man synes er sjovt eller græde, hvis det er sørgeligt - man må have det lige som man har det.

Vi glæder os til at se jer lige om lidt.
Kærlig hilsen [teater døgdi]

ØVELSER EFTER TUREN

FORESTILLINGEN TILBAGE I KROPPEN

Stil bordene ud i siden af rummet. Stil jer i en rundkreds. Få eleverne til at lukke deres øjne. Fortæl dem nu, at de skal huske tilbage på *BILLES BEKYMRING*

Du skal nu stille eleverne vejledende spørgsmål til at fremkalde minderne undervejs. De skal ikke svare højt, men bare tænke.

Stil spørgsmålene langsomt over de næste 2-5 minutter, og giv dem plads mellem hvert spørgsmål til at tænke i. I kan med f supplere rummet med noget stille musik: https://www.youtube.com/watch?v=5qap5aO4i9A&ab_channel=LofiGirl

Når tiden er gået, skal alle åbne øjnene og blive stående i rundkredsen. Her er nogle spørgsmål som guide:

- Hvad var det første der skete, da du kom ind i rummet?
- Hvornår gik stykket i gang?
- Kan du huske, hvad Bille sad og lavede i sin seng i starten?
- Hvad var Sol for en ven?
- Hvordan var Billes mor?
- Hvad kunne du godt lide ved Besir?
- Var der noget i teaterstykket, hvor de brugte lyset, lyden eller møblerne på en bestemt måde, du lagde mærke til?
- Hvad begyndte Bille at blive bekymret for?
- Hvad skete der, da fortælleren blev virkelig for Bille?
- Hvad synes du var sjovest i forestillingen?
- Hvor kan du mærke dine egne bekymringer i kroppen, når du bliver nervøs eller bange? I hovedet? I maven?
- Hvordan begyndte Bille at få ro i kroppen igen?
- Hvordan endte historien?

Øvelsen fortsætter på næste side

Bed nu eleverne om at vælge en detalje, de kan huske fra forestillingen. Vælg også gerne en selv som lærer.

På skift skal I nu udtrykke jeres minde med en bevægelse og en tilhørende sætning/lyd. Lad alle gentage den enkeltes bevægelse og lyd.

- Det kunne være uhyret, der kommer og kilder Bille, som prøver at lave matematik. Eller Sol, der kører på skateboard. Eller moren, der ryger en cigaret.

Sammen genoplever I og minder hinanden forestillingen, både med mental og kropslig hukommelse. Samtidig begynder elevernes tolkningsarbejde allerede her.

4. EKSTRAØVELSE, MENS BORDENE ER UDE

For de højere mellemklassetrin

Bille er en rigtig god fortæller. I forestillingen var alle skuespillerne fortælleren på én gang. Kan I også det?

Stå i en rundkreds. Og fortæl en historie, som om det var med i BILLES BEKYMRING! Hver elev siger én sætning, og så gives fortællingen videre til den næste person i urets retning, som så fortsætter historien. I må starte præcis, som I vil. Og I må også lave replikker som sætninger. Her er et par forslag til begyndelser til at komme i gang. Prøv at gøre historien færdig på ca. 1-2 runder!

- "En dag kom Benny ind ad i klasselokalet og så meget glad ud."

- "Besir kom løbende ud i skolegården og råbte, at han ville vise Bille noget."

DE FØLGENDE SIDER ER ELEVARK MED OPGAVER TIL PRINTNING OG UDDELING

I lyn-skriveøvelsen kan det være givende at sætte noget stille musik på, der kan stimulere skrivekoncentrationen.

- Det kunne f.eks. være (Arjuna af Bremer/McCoy):
https://www.youtube.com/watch?v=H647jgvtys8&ab_channel=Bremer%2FMcCoy-Topic

Afsæt omkring 7 minutter til lyn-skriveøvelsen, maksimalt 10 minutter til tegningen og 10 minutter til øvelsen om elevernes egen fortæller.

Sammen opsamler I i klassen og taler om opgaverne. Måske har nogen mod på at læse højt eller fortælle om deres bekymringer. Giv rum til snakke. Det er især her, øvelserne og forestillingen gennem krop, drama, fortolkning og fremstilling samlet kan facilitere rum til dialog og empatisk kommunikation.

Trænger I til at ryste kroppen eller afslutte timen på en munter, men indigtsfuld og tolkningsbaseret maner, slutter materialet af med en humoristisk empati-øvelse. Den skal ikke printes som en del af elevarket.

OPGAVE

LYN-SKRIV!

En måde at komme i gang med at skrive på

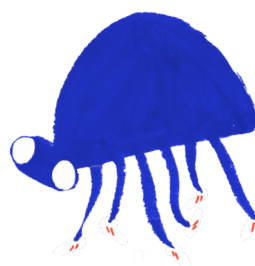
Nu skal du fortælle! Du må faktisk skrive lige, hvad du vil. Opgaven handler om at skrive hele tiden, uden at du må stoppe. Læreren sætter et ur på 5 minutter. Når tiden starter, begynder du at skrive løs. Hvis du går i stå, så skriver du bare "øh" eller "jeg ved ikke, hvad jeg skal skrive", indtil du finder på noget igen.

Du må skrive alt. Men hvis det er svært, så får du et par idéer her, som du gerne må skrive om:

Noget jeg glæder mig rigtig meget til

Noget jeg bliver bange af

Min bedste ven

Skriv her:

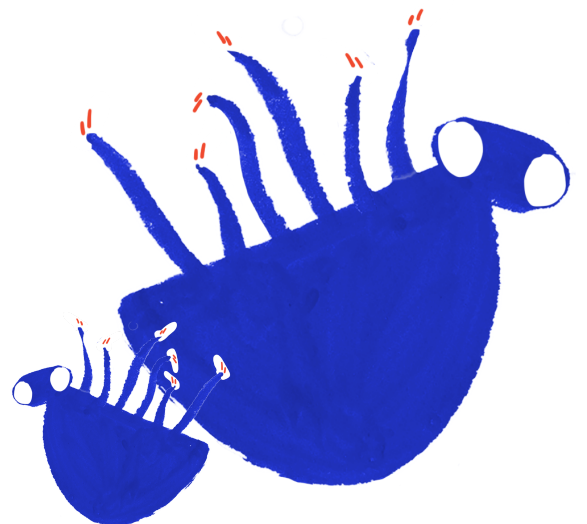
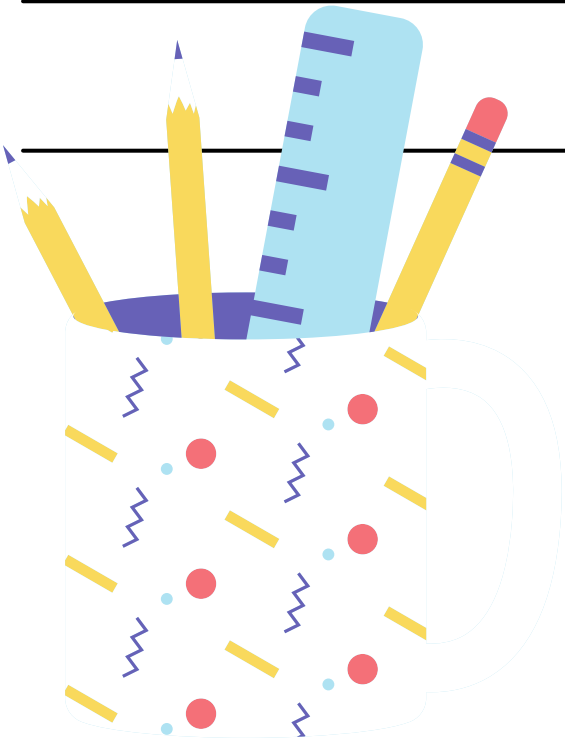

Handwriting practice area consisting of 14 horizontal black lines.

OPGAVE

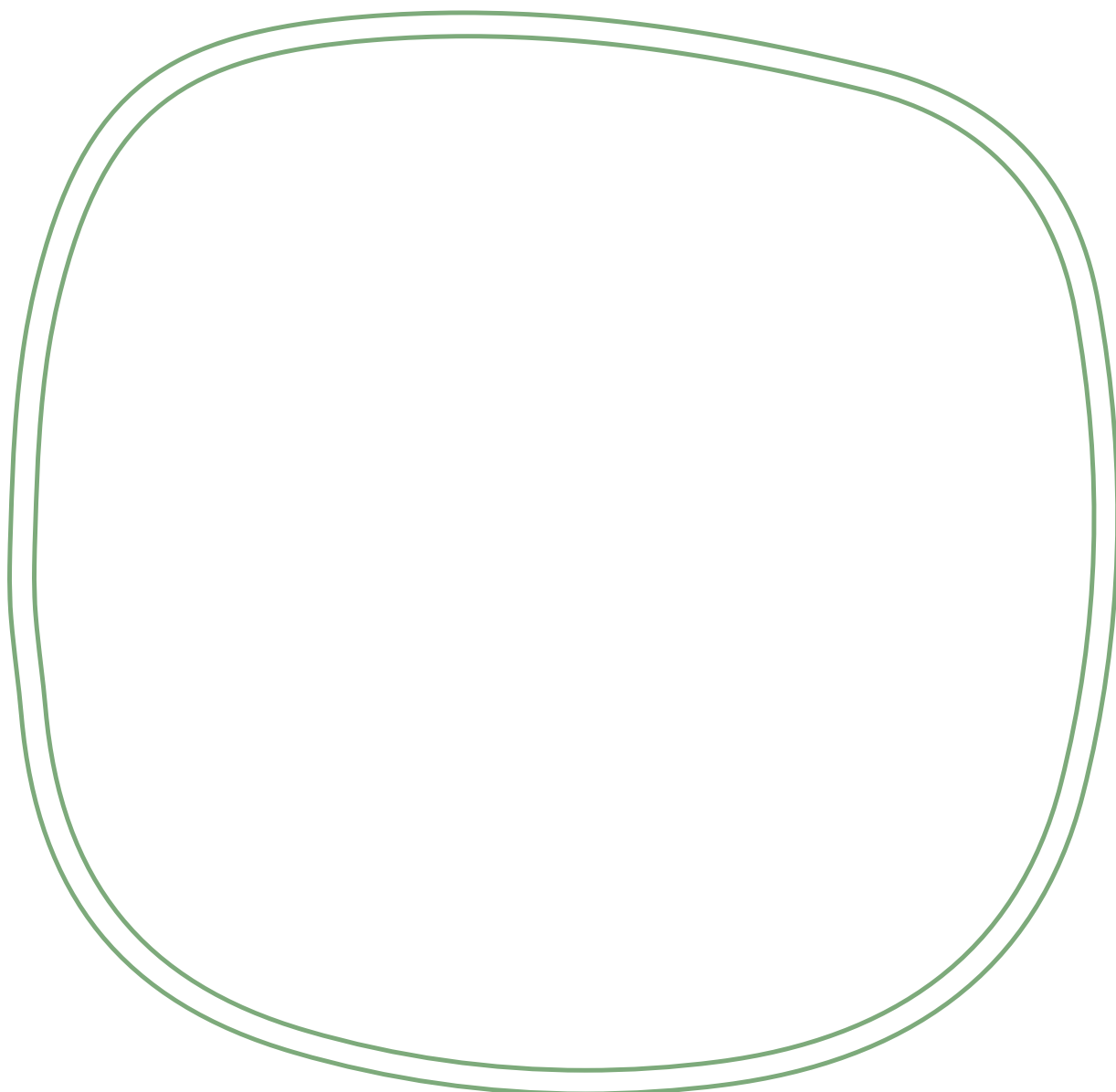

DIT BEKYMRINGS-VÆSEN!

Billes hoved har så mange bekymringer, at tankerne til sidst bliver et virkeligt væsen. Et væsen, Bille kan se og tale med. Og som kalder sig for Billes 'fortæller'.

Hvordan ser din fortæller ud?

Prøv at tegne den inde i rammen her:

Øvelse

HVAD SIGER DIN FORTÆLLER?

Billes fortæller finder på alle mulige ting, der kan gå galt. Og Bille bliver meget bekymret. Kender du mon det?

Hvad har din fortæller-stemme sagt i dit hoved, som gjorde dig nervøs eller bange? Har du prøvet at diskutere med din fortæller? Fortalte din fortæller dig en bekymring, hvor det slet ikke var det, der endte med at ske i virkeligheden?

Skriv hvad din fortæller kan finde på at sige i dit hoved af bekymringer. Bagefter kan I snakke om i klassen, hvad I bekymrer jer for.

Psst! Det er okay, hvis du gerne vil holde det hemmeligt og kun har lyst til at skrive det her. Men måske vil du opleve, at dine klassekammerater også har bekymringer, du kan genkende i dit eget hoved?

SKRIV HER:

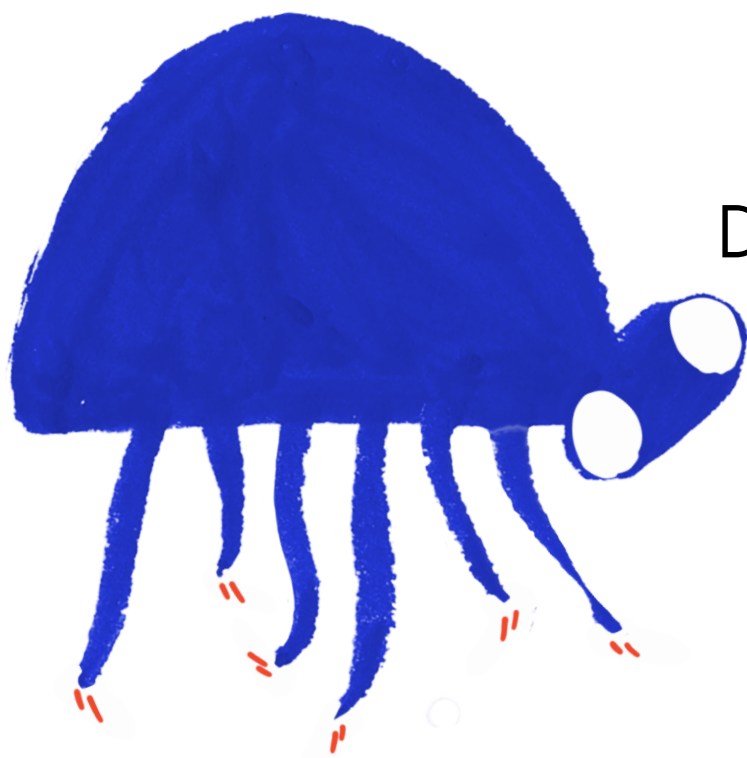

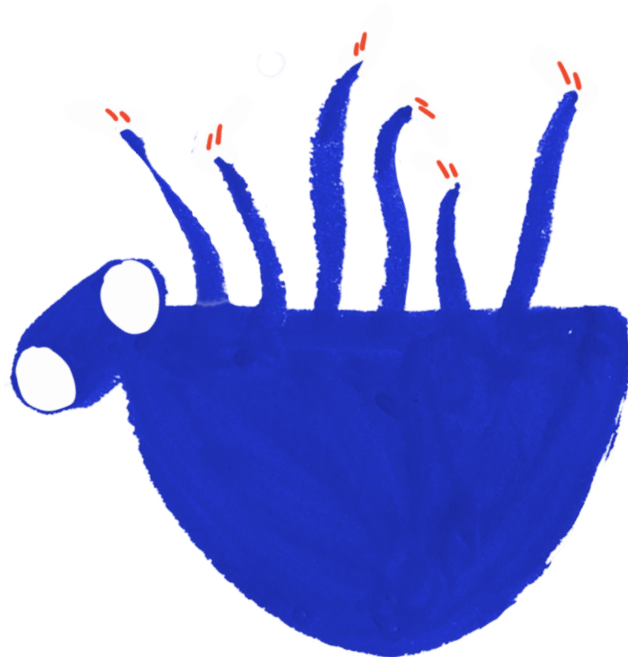

GODT KLARET

Det var ret modigt
af dig!

HER STOPPER ELEVARKET

Næste side
rummer en sidste
drama-øvelse

ØVELSE

UNDERTEKST

Dramaøvelse om de andre karakterers fortællere

Det er ikke kun Bille, der har en fortæller. Billes fortæller er måske bare lidt mere livlig end de fleste andres. Men vi går alle sammen rundt med tanker, der der bekymrer sig. Og derfor har vi alle sammen en slags fortæller i hovedet. Hvis bare vi kendte til hinandens fortællere, så forstod vi sikkert meget bedre, hvorfor vi nogen gange kommer til at sige og gøre ting, vi gerne ville have gjort anderledes.

Vikar-Benny er rigtig strid i starten af forestillingen. Men Benny har faktisk også en fortæller inde i hovedet. I virkeligheden er Benny måske bare enormt nervøs for ikke at være en god nok lærer. Hvem ved?

- Det gør I!

Eleverne skal nu skiftes til at spille Benny, der kommer ind i klassen. De må opføre sig ligeså sjovt og trynende, som Benny gør i stykket. Men resten af klassen er Bennys fortæller. Og de rækker hånden op, når de har en sætning, som de tænker, at Bennys fortæller nok siger til ham lige nu. Læreren råber frys til Benny, når der er en hånd oppe, og Benny stopper med at tale. Eleven med hånden oppe siger, hvad fortælleren fortæller Benny i øjeblikket.

Efter et minuts tid skiftes Benny ud, og en ny elev kommer ind ad døren som Benny.

- I kan ligeledes lave øvelsen som Billes mor og far, Sol eller Besir.

Øvelsen handler om at sætte sig ind i andre personers bekymringer og bidrager, gennem drama, humoranvendelse og kommunikation, til empatisk udveksling.